

Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích Přírodní vědy

Acta Musei Bohemiae Meridionalis in České Budějovice – Scientiae naturales

Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. vědy	49	59 – 75	2009
---	----	---------	------

Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XV

The finds of interesting and new plants in the South Bohemian flora XV

Martin LEPŠÍ¹⁾ & Petr LEPŠÍ²⁾ (red.)

¹⁾ Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, ²⁾ Správa CHKO Blanský les

Věnováno památce Václava Chána

Abstract. *Dipsacus laciniatus* has been found as a new species for South Bohemia. New localities of rare native or alien species of the South Bohemian flora – *Allium angulosum*, *Artemisia annua*, *Epipactis purpurata*, *Lepidium latifolium*, *Melilotus altissimus*, *Muscari botryoides*, *Ornithogalum umbellatum*, *Orobanche alsatica*, *Picris hieracioides*, *Potentilla alba*, *Rubus rudis*, *Rubus kletensis* and *Trifolium rubens* are reported. The world distribution and the distribution in the Czech Republic are explained for selected species. The detailed distribution in South Bohemia and ecological remarks are presented, too.

Key words. Czech Republic, floristic records

Abstrakt. *Dipsacus laciniatus* je z území jižní části Čech publikován poprvé. Dále jsou publikovány nové lokality druhů – *Allium angulosum*, *Artemisia annua*, *Epipactis purpurata*, *Lepidium latifolium*, *Melilotus altissimus*, *Muscari botryoides*, *Ornithogalum umbellatum*, *Orobanche alsatica*, *Picris hieracioides*, *Potentilla alba*, *Rubus rudis*, *Rubus kletensis* a *Trifolium rubens*, které jsou v jižních Čechách vzácné nebo jinak významné. Pro vybrané taxony je komentováno rozšíření v České republice a ve světě a zmíněna je i jejich ekologie. Podrobně je zpracováno rozšíření v jižních Čechách.

Klíčová slova. Česká republika, floristické záznamy

Úvod

Patnáctý díl tohoto seriálu přináší zprávu o objevení nové lokality donedávna ještě nezvěstného druhu jihočeské květeny *Trifolium rubens* a o prvním záznamu *Dipsacus laciniatus* v jižní části Čech. Dále jsou publikovány nové lokality v jihočeském regionu kriticky ohrožených druhů – *Allium angulosum*, *Epipactis purpurata*, *Ornithogalum umbellatum*, *Orobanche alsatica* a *Potentilla alba* a také nová naleziště silně ohroženého druhu *Rubus rudis*. U vzácně se vyskytujících adventivních druhů *Artemisia annua*, *Lepidium latifolium*, *Melilotus altissimus*, *Muscari botryoides* a *Picris hieracioides* byly zaznamenány resp. ověřeny nové výskyty. V neposlední řadě je v tomto příspěvku doplněno rozšíření regionálně významného ostružiníku *Rubus kletensis*.

Metodika

Vymezení zájmové oblasti – „jižní část Čech“ – je převzato z práce CHÁN (1999). Nomenklatura taxonů je sjednocena podle práce KUBÁT et al. (2002) a KUČERA & VÁŇA (2005), nomenklatura syntaxonů podle MORAVEC et al. (1995). Pokud se taxony resp. syntaxony ve výše uvedených pracích nevyskytují, jsou za názvy uvedeni autoři popisů. Lokality jsou zařazeny do fytochorionů (SKALICKÝ in HEJNÝ & SLAVÍK 1988) a následně přiřazeny k nejbližší obci resp. osadě (s uvedením příslušné obce v závorce podle práce PRUNER & MÍKA (1996). Za nejbližším sídlem je v závorce uveden kód mapovacího pole o velikosti 1 základního pole středoevropského síťového mapování (EHRENDORFER & HAMANN 1965), ve kterém leží lokalita a zároveň uvedené nejbližší sídlo (vždy je vybíráno sídlo, které leží ve stejném kvadrantu jako lokalita). Souřadnice lokalit jsou uvedeny v souřadnicovém systému WGS 84 a byly odečteny z přístroje GPS nebo z mapových podkladů 1:100 000 elektronické verze Geobáze (ANONYMUS 2000) nebo z internetových map (www.mapy.cz). Pokud jsou uvedené nálezy dokladovány herbářovými položkami, je jejich uložení označeno mezinárodní zkratkou příslušné veřejné sbírky podle práce VOZÁROVÁ & SUTORÝ (2001). Zkratkou CBFS je označen herbář Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity. Za zkratkami CB a CBFS následují evidenční čísla položek (pokud existují), pod kterým jsou uloženy v herbáři Jihočeského muzea v Českých Budějovicích a v herbáři Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity. Je-li doklad uložen v soukromé sbírce, pak je uvedena zkratka „herb.“, za kterou následuje jméno majitele sbírky. Zkratkou „not.“ jsou označena pozorování, k nimž nebyla pořízena herbářová položka. Pro zapsání fytoecologických snímků s druhy *Epipactis purpurata*, *Ornithogalum umbellatum* byla použita rozšířená Braun-Blanquetova stupnice abundance a dominance (WESTHOFF & van der MAAREL 1973). Na fytoecologické snímky, které jsou uloženy v České národní fytoecologické databázi (CHYTRÝ & RAFAJOVÁ 2003) je odkazováno zkratkou ČNFD.

Seznam taxonů, o jejichž výskytu bylo již v tomto seriálu referováno do roku 2004, byl uveřejněn v 45. ročníku sborníku (CHÁN et al. 2005a) a do roku 2009 na internetové adrese <http://www.muzeumcb.cz/cz/?clanek=184>.

Allium angulosum L. – česnek hranatý

Česnek hranatý je silně ohrožený druh (PROCHÁZKA 2001), který se v České republice vyskytuje především v povodí větších řek. Celkové rozšíření druhu je shrnuto v článku DUCHOSLAV et al. (2007). V jižních Čechách je druh historicky znám pouze ze tří lokalit. Recentně se vyskytuje pouze na jediné lokalitě u Plané nad Lužnicí (LEPŠÍ & LEPŠÍ in ANONYMUS 2004 – zde lze nalézt také podrobnější informace o druhu).

Popis nové lokality: 38. Budějovická pánev: Zliv (6952a): okraj mezofilní louky u panelové cesty pod trati vedoucí z nádraží Zliv do Zbudova, u okraje PR Mokřiny u Vomáčeků, ca 800 m sz. od nádraží Zliv, 49°04'20,1"N, 14°21'09,7"E (www.mapy.cz), 390 m n. m., ca 20 exemplářů (leg. J. Havránek 2008, det. V. Joza, OL).

Lokalita byla autorem objevena při zběžném průzkumu vegetace rostoucí podél trati Zliv-Zbudov. Z dalších druhů se na nalezišti vyskytovaly *Arrhenatherum elatius*, *Calamagrostis epigejos*, *Cirsium vulgare*, *Galium album*, *Rubus* sp. div. a *Tanacetum vulgare*.

Jan HAVRÁNEK

Artemisia annua L. – pelyněk roční

Druh je původem z Asie, těžištěm jeho výskytu jsou stepní společenstva. Je rozšířen od Japonska a Tchaj-wanu až po Kaspické moře, na sever po jižní Sibiř. Druhotně roste ve většině evropských zemí (kromě Skandinávie), dále pak v Severní Americe a v Argentině. U nás je přechodně zavlekán na ruderalní stanoviště, vzácně se vyskytuje i jako polní plevel, zejména v termofytiku a teplejším mezofytiku. V minulosti byl snad i pěstován (JEHLÍK 1998, GRULICH in SLAVÍK & ŠTĚPÁNKOVÁ 2004).

Pelyněk roční je snadno poznatelný a nápadný druh – poměrně mohutná rostlina (až 1,5 m vysoká, výjimečně i více), bohatě odstále větvená, nápadně světle zelená, s velmi početnými drobnými úbory, pravidelně jemně dělenými listy, silně (příjemně) aromatická.

V jižní části Čech byl nalezen v průběhu 20. století několikrát: v Treboňské pánvi v Soběslavi (1911) a Veselí nad Lužnicí (1941), v Budějovické pánvi v Českých Budějovicích (1917), v Písecko-hlubockém hřebeni v Temelíně (1990) a ve Středním Povltaví v Písku (1971, 1973) a Bechyni (1956) (JEHLÍK 1998).

Popis nové lokality: 38. Budějovická pánev, Hrdějovice (6952d): hlinitý svah regulovaného koryta potoka Čertík (Kyselá voda), pravý břeh, těsně pod mostkem na silničke k čistírně odpadních vod, asi 1 km z.-szs. od kaple na návsi, 49°01'11"N, 14°27'51"N (www.mapy.cz), 380 m n. m., 2 bohatě větvené rostliny asi 1,3 m vysoké (leg. P. Koutecký 2008, CBFS 4953, CB 68279). Z dalších vzácnějších ruderalních druhů se na této lokalitě vyskytuje *Atriplex oblongifolia* a *Sisymbrium loeselii*.

Petr KOUTECKÝ

***Dipsacus laciniatus* L. – štětka laločnatá**

Štětka laločnatá je východomediteránně subkontinentální euroasijský druh. Vyskytuje se takřka v celé Evropě s výjimkou Portugalska, Britských ostrovů, Skandinávie a Pobaltí. Asijský areál zasahuje do Malé Asie, Íránu a střední Asie. Byla zavlečena i do Severní Ameriky (ŠTĚPÁNEK & HOLUB in SLAVÍK 1997).

V České republice roste štětka laločnatá velmi nerovnoměrně především v teplejších oblastech (těžiště výskytu je v termofytiku), častější je na Moravě. Je uváděna z naspů komunikací, hrází, okrajů cest, rumišť, křovinatých svahů a neobhospodařovaných luk a pastvin, nejčastěji ze společenstev třídy *Artemisietea vulgaris* (ŠTĚPÁNEK & HOLUB l. c.). Zdá se, že se v současnosti šíří na ruderalizované biotopy přinejmenším ve středních Čechách (JOZA & MAREK 2008). V Červeném seznamu cévnatých rostlin (PROCHÁZKA 2001) je štětka laločnatá uvedena ve skupině taxonů silně ohrožených (C2).

Tento druh nebyl dosud z jižní části Čech uváděn, jeho absence v jižních Čechách si všímá ŠTĚPÁNEK & HOLUB l. c. a ŠTĚPÁNEK in KUBÁT et al. (2002). Aktuálně byl druh nalezen na třech lokalitách v jihočeském regionu, všechny se nacházejí v blízkosti silnice – je tedy pravděpodobné, že vznikly zavlečením diaspor automobilovou dopravou.

Popis nových lokalit: 38. Budějovická pánev, České Budějovice (7052b): v dolíku mezi ulicemi Strakonická a Průběžná blíže domu č. p. 42 v Průběžné ulici naproti hypermarketu OBI, ca 150 m szs. od křižovatky ulic Pražská a Strakonická, 48°59'23,3"N, 14°28'20,4"E, 350 m n. m. (www.mapy.cz), ruderalní vysokostébelná lada – porost *Calamagrostis epigejos*, ca 200 exemplářů (leg. J. Havránek, V. Joza & M. Trhlín 2008, OL). – České Budějovice (7052b): okraj sídliště na sz. okraji města, mezi ulicemi Husova, E. Rošického a Velkým Vávrovským rybníkem v soustavě Vrbenských rybníků (blíže k sídlišti Máj), 48°59'20,2"N, 14°26'40,7"E, 350 m n. m. (www.mapy.cz), vysokostébelná ruderalní lada s dominantní *Calamagrostis epigejos*, ca 180 exemplářů – některé rostliny již evidentně loňské! (not. J. Havránek 2008, leg. & herb. V. Joza & M. Trhlín 2008).

89. Novohradské hory, Černé Údolí (u Benešova nad Černou) (7354a): svah pod silnicí u mostu přes říčku Černá, 48°41'39,0"N, 14°40'07,8"E, 710 m n. m. (GPS), 1 exemplář (leg. A. Jírová & M. Lepší 2009, CB).

Lokalita v Černém Údolí je prvním údajem o výskytu štětky laločnaté v oreofytiku České republiky (cf. ŠTĚPÁNEK & HOLUB in SLAVÍK 1997).

Jan HAVRÁNEK

***Epipactis purpurata* Sm. – kruštík modrofialový**

Kruštík modrofialový je rozšířen od Britských ostrovů, Portugalska a Francie přes střední Evropu až po Balkánský poloostrov a Černé moře. Areál je však značně nesouvislý. V České republice se vyskytuje vzácně (Brdy, Podkrkonoší, Polabí a jinde) až roztroušeně (Podbeskydská pahorkatina, Dražanská vrchovina, Jesenické podhůří, Bílé Karpaty, Zlínské vrchy, Dolnomoravský

úval, Podyjí), ve velkých územích téměř chybí (severní, západní a jižní Čechy). Vyhledává stinné listnaté lesy s vlhkým mikroklimatem (nejčastěji dubohabřiny a bučiny) na neutrálním a bazickém substrátu, ale i na slínech, spraši, vápnitých a hlinitých půdách (JATIOVÁ & ŠMITÁK 1996, PRŮŠA 2005).

V jižní části Čech byl *Epipactis purpurata* po dlouhou dobu znám pouze z PR Mutenská obora jižně od Dačic (CHÁN 1999). Druhá lokalita byla nalezena v průběhu floristického kurzu v Českých Budějovicích v roce 2001 (LEPŠÍ et al. 2005) v Purkareckém kaňonu severně od Hluboké nad Vltavou (v PR Karvanice). Konečnou determinaci provedl v následujícím roce F. Procházka. Mezitím byla K. Boublíkem nalezena další mikropopulace ca 2,5 km jižněji, která byla později opětovně potvrzena v roce 2006. Oba tyto nálezy (včetně ještě třetího zaznamenaného F. Kolářem v roce 2002) byly také zmíněny v krátkém příspěvku pro *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae* (HADINEC et al. 2003) ovšem s mylnou lokalizací karvanické populace (uveden severní okraj rezervace namísto jižního).

Z důvodu nejasností v lokalizacích byl v srpnu 2008 autory tohoto příspěvku proveden průzkum rozšíření kruštiku modrofialového v Purkareckém kaňonu v úseku mezi Hlubokou nad Vltavou a PR Karvanice. *Epipactis purpurata* byl zjištěn na třech výše zmiňovaných mikrolokality, na kterých byly pořízeny fytoocenologické snímky poukazující na specifickou vazbu sledovaného druhu na dubohabřiny asociace *Stellario holosteeae-Carpinetum* Oberdorfer 1957 v daném území. Počet jedinců nalezených v roce 2008 byl ve všech případech poměrně malý (7-11 exemplářů), avšak při návštěvě území v předchozích letech (2004-2005) byly na mikrolokality v PR Karvanice pozorovány desítky kvetoucích rostlin (T. Malinová a J. Těšitel, ústní sdělení). Tyto zdánlivě masivní fluktuace v početnosti jedinců jsou způsobeny specifickou ekologií těchto silně mykotrofních orchidejí, které mohou řadu let přežívat pouze v podzemních orgánech a nadzemní prýty tvoří pouze za účelem reprodukce v letech s nevhodnějšími ekologickými podmínkami (např. LIGHT & MAC CONAILL 2006). Patrně z tohoto důvodu také mohly lokality kruštiku modrofialového v Purkareckém kaňonu dlouho unikát pozornosti botaniků. Dvě severnější mikropopulace jsou aktuálně ohroženy výstavbou tělesa cyklostezky, která je naplánována přímo skrz obě lokality (trasa cyklostezky byla v době revize druhu v roce 2008 již vykolíkována). Je více než zřejmé, že dojde k poškození obou ze severnějších lokalit. V současné době lze jen obtížně předpovědět, jak velký to bude zásah do populací a jaký vliv bude mít provoz cyklostezky.

Popis lokalit: 40b. Purkarecký kaňon, Hluboká nad Vltavou (6952b): při zdi Staré obory ca 2,5 km sv. od obce (při levém břehu Vltavy), 49°04'03,1"N, 14°27'36,9"E (GPS), 375 m n. m., 25. 6. 2006, 3 exempláře, 17. 8. 2008, 7 exemplářů.

Fytoocenologický snímek 1: plocha 225 m², v. orientace, sklon 2°, datum 25. 6. 2006, zapsali K. Boublík, M. Lepší, M. Štech & J. Douda, číslo snímku v ČNFD 348191, asociace *Stellario holosteeae-Carpinetum* Oberdorfer 1957 (srov. KNOLLOVÁ & CHYTRÝ 2004).

E₃ 75 %, E₂ 20 %, E₁ 40 %, E₀ 3 %. E₃: *Tilia cordata* 4, *Picea abies* 2a, *Quercus robur* 2a. E₂: *Tilia cordata* 2b. E₁: *Carex brizoides* 2b, *Galium odoratum* 2b, *Oxalis acetosella* 2m, *Acer platanoides* juv. 1, *Fraxinus excelsior* juv. 1, *Maianthemum bifolium* 1, *Milium effusum* 1, *Pulmonaria obscura* 1, *Quercus robur* juv. 1, *Sanicula europaea* 1, *Stellaria holostea* 1, *Tilia cordata* juv. 1, *Adoxa moschatellina* +, *Anemone nemorosa* +, *Bromus benekenii* +, *Fagus sylvatica* juv. +, *Galium aparine* +, *Impatiens parviflora* +, *Paris quadrifolia* +, *Aesculus hippocastanum* juv. r, *Athyrium filix-femina* r, *Brachypodium sylvaticum* r, *Carpinus betulus* juv. r, *Deschampsia cespitosa* r, *Dryopteris dilatata* r, *Epipactis purpurata* r, *Festuca gigantea* r, *Geum urbanum* r, *Lamium maculatum* r, *Luzula pilosa* r, *Melica nutans* r, *Phyteuma nigrum* r, *Quercus petraea* juv. r, *Urtica dioica* r, *Viola riviniana* r. E₀: *Eurhynchium angustirete* 1, *Brachythecium* sp. +.

Hluboká nad Vltavou (6952b): při zdi Staré obory ssv. od obce (při levém břehu Vltavy) mezi PP Baba a PR Karvanice při červeně značené turistické cestě, 49°04'58,4"N, 14°27'37,3"E (GPS), 385 m n. m., 17. 8. 2008, ca 11 exemplářů.

Fytoocenologický snímek 2: plocha 150 m², jvv. orientace, sklon 3°, datum 17. 8. 2008, zapsali K. Boublík & F. Kolář, číslo snímku v ČNFD 348363, asociace *Stellario holosteeae-Carpinetum* Oberdorfer 1957.

E₃ 80 %, E₂ 0 %, E₁ 30 %, E₀ 2 %. E₃: *Carpinus betulus* 5. E₁: *Galium odoratum* 2b, *Acer pseudoplatanus* juv. +, *Carex brizoides* +, *Epipactis purpurata* +, *Fagus sylvatica* juv. +, *Geum urbanum* +, *Pulmonaria obscura* +, *Quercus petraea* juv. +, *Quercus robur* juv. +, *Stellaria holostea* +, *Viola* cf. *riviniana* +, *Brachypodium sylvaticum* r, *Crataegus* sp. juv. r, *Festuca heterophylla* r, *Fraxinus excelsior* juv. r, *Galeobdolon luteum* r, *Milium effusum* r, *Neottia nidus-avis* r, *Picea abies* juv. r, *Sorbus aucuparia* juv. r, *Tilia* sp. juv. r. E₀: *Atrichum undulatum* +, *Polytrichastrum formosum* +.

Fytocenologický snímek 3: plocha 100 m², v. orientace, sklon 5°, datum 17. 8. 2008, zapsal P. Lepší, asociace *Stellario holostea-Carpinetum* Oberdorfer 1957.

E₃ 95 %, E₂ 0 %, E₁ 20 %, E₀ 5 % (neurčeno). E₃: *Carpinus betulus* 5, *Picea abies* 2a, *Quercus* sp. 2a. E₁: *Galium odoratum* 2b, *Fagus sylvatica* juv. 1, *Carpinus betulus* juv. +, *Quercus petraea* juv. +, *Sanicula europaea* +, *Viola* sp. +, *Acer pseudoplatanus* juv. r, *Carex brizoides* r, *Deschampsia cespitosa* r, *Epipactis purpurata* +, *Milium effusum* +, *Tilia platyphyllos* juv. r, *Stellaria holostea* r.

Hluboká nad Vltavou (6952b): při Staré oboře ssv. od obce (při levém břehu Vltavy), j. okraj PR Karvanice při červeně značené turistické cestě, 49°05'10,4''N, 14°28'00,1''E (GPS), 385 m n. m., 17. 8. 2008, ca 7 exemplářů. Lokalita byla objevena na floristickém kurzu ČBS v Českých Budějovicích (LEPŠÍ et al. 2005). PROCHÁZKA & KOLÁŘ in HADINEC et al. (2003) ji mylně uvádějí od severního okraje PR Karvanice.

Fytocenologický snímek 4: plocha 225 m², jv. orientace, sklon 12°, datum 17. 8. 2008, zapsali K. Boublík, F. Kolář & P. Lepší, číslo snímku v ČNFD 348364, asociace *Stellario holostea-Carpinetum* Oberdorfer 1957.

E₃ 85 %, E₂ 0 %, E₁ 30 %, E₀ 1 %. E₃: *Carpinus betulus* 5, *Tilia cordata* 2b. E₁: *Galium odoratum* 2a, *Oxalis acetosella* 2a, *Fagus sylvatica* juv. 2m, *Carex brizoides* 1, *Stellaria holostea* 1, *Athyrium filix-femina* +, *Carex sylvatica* +, *Carpinus betulus* juv. +, *Galeobdolon luteum* +, *Lathyrus vernus* +, *Milium effusum* +, *Paris quadrifolia* +, *Primula elatior* +, *Pulmonaria obscura* +, *Tilia* sp. juv. +, *Veronica montana* +, *Acer platanoides* juv. r, *Acer pseudoplatanus* juv. r, *Adoxa moschatellina* r, *Anemone nemorosa* r, *Bromus benekenii* r, *Daphne mezereum* r, *Dryopteris carthusiana* agg. r, *Epipactis purpurata* r, *Festuca gigantea* r, *Galeopsis* sp. r, *Geum urbanum* r, *Poa nemoralis* r, *Quercus petraea* juv. r, *Quercus robur* juv. r, *Symphlytum tuberosum* r, *Veronica chamaedrys* r, *Viola reichenbachiana* r. E₀: *Atrichum undulatum* +.

Filip KOLÁŘ, Karel BOUBLÍK & Petr LEPŠÍ

Lepidium latifolium L. – řechička širolistá

Původní areál tohoto druhu se nachází zejména v oblasti Středomoří, Malé Asie a Persie, kde roste především na slaniskách podél mořského pobřeží či na zasolených vnitrozemských stanovištích. Sekundárně se druh vyskytuje téměř v celé Evropě, s výjimkou nejsevernějších částí, jakož i na ostatních kontinentech (DVOŘÁKOVÁ in HEJNÝ & SLAVÍK 1992, SCHULTZE-MOTEL 1986).

Jedná se o morfologicky značně variabilní taxon, v jehož rámci bývá na základě různých znaků vyčleňováno množství vnitrodruhových jednotek, nejčastěji na úrovni poddruhů či variet (LATOWSKI 1982). Žádný z konceptů vnitrodruhového členění však není v současné době obecně přijímán (TAIYAN et al. 2001, AKEROYD & RICH 1993).

V České republice se jedná o neofyt (PYŠEK et al. 2002). První doklady o zavlečení druhu na našem území pochází z přelomu 19. a 20. století. Hlavním způsobem zavlékání byla v minulosti nákladní železniční doprava z bývalého SSSR (JEHLÍK 1998). Šíření napomáhala i občasné pěstování druhu, jako aromatické zeleniny a léčivky (DVOŘÁKOVÁ l. c., SCHULTZE-MOTEL l. c.). Poslední historické nálezy od nás pocházejí z 60. let 20. století, kdy byl druh sbírán na Třineckých rudištích Z. Kiliánem (KILIÁN & KRKAVEC 1961, doklady např. v CB). V současné době není stav rozšíření druhu na území České republiky znám.

Jediný recentní záznam o nálezu na našem území pochází shodou okolností z jižních Čech, kde byl druh nalezen během floristického kurzu v Českých Budějovicích v roce 2001 u železniční trati v blízkosti obce Zbudov (LEPŠÍ et al. 2005). Nově nalezená lokalita pochází též z blízkosti železnice, což plně odpovídá charakteristice druhu jakožto typického „železničního adventivu“. Do budoucna by bylo zajímavé provést cílený průzkum těchto nalezišť.

Popis nové lokality: 38. Budějovická pánev, České Budějovice (7052b): křovinatý okraj prašné cesty u jv. části hlavního vlakového nádraží, 48°57'54,4"N, 14°29'42,8"E (GPS), 400 m n. m., několik málo exemplářů (leg. P. Kúr 2008, CB 68465).

Pavel KÚR

Melilotus altissimus Thuill. – komonice nejvyšší

Komonice nejvyšší byla zaznamenána v jižní části Čech poprvé v roce 2007 u obce Chvalovice v Budějovické pánvi, nález a bližší charakteristika druhu byla publikována v tomto seriálu v loňském roce (cf. KOUTECKÝ in CHÁN et al. 2008). Náhodné objevení další lokality může být předzvěstí počátku invaze *M. altissimus* v jižních Čechách. Druh lze poměrně snadno přehlédnout a bez prostudování odění semeníků či lusků ho nelze spolehlivě determinovat.

Popis nové lokality: 40a. Písecko-hlubocký hřeben, Purkarec (6852d): složiště dřeva ca 1,75 km zjz. od středu Purkarce, 49°07'26,1"N, 14°25'43,9"E (GPS), 520 m n. m., desítky exemplářů (leg. P. Lepší, B. Trávníček, P. Havlíček & V. Žila 2008, CB).

Petr LEPŠÍ

Muscari botryoides (L.) Mill. – modřelec širolistý

Modřelec širolistý je evropský taxon se submediteránním typem rozšíření rostoucí od Francie do Řecka. Jedná se o poměrně složitý a doposud nedostatečně prozkoumaný komplex několika taxonů hodnocených různými autory na druhové či poddruhové úrovni (SOMLYAY et al. 2006).

Původnost druhu v České republice není jistá. V Čechách je považován vzhledem k častému pěstování pro okrasné účely pouze za zplnělý. Na jižní Moravě však nelze zcela vyloučit možnost původního výskytu (HROUDA in KUBÁT et al. 2002), resp. návaznost na původní výskyt na Slovensku a Maďarsku (cf. SOMLYAY et al. 2006).

Z jižních Čech byl modřelec širolistý udáván již v 19. století, později byl však jeho výskyt vzhledem k absenci herbářových dokladů a častým záměnám s jinými zástupci rodu zpochybňován (MLADÝ & SKALICKÝ 1955). Velmi zajímavé jsou údaje především z Českokrumlovska, odkud jej udává MARDETSCHLÄGER (1869) dokonce jako místy hojný. Jako hlavní biotop uvádí úhory a pole (v osení). ČELAKOVSKÝ (1883) Mardetschlägerovy doklady revidoval a jeho povšechnou lokalizaci, tj. Krumlovské předhoří, upřesnil na okolí Světlíku, tedy přibližně na oblast, kde se druh vyskytuje dodnes. Druh z této oblasti o něco později udává rovněž ALLRAM (1881) a to konkrétně z Klášterní zahrady v Českém Krumlově, od Pinskrova Dvora v Českokrumlovském Předšumaví a u osady Zahrádka v Kaplickém mezihoří. To že byl na Českokrumlovsku skutečně v minulosti hojný dokládají recentně nalezené lokality (viz níže). Jediný dokladovaný údaj o výskytu *Muscari botryoides* v jižních Čechách pochází od Benešova nad Černou: v mezofilní louce u Sv. Víta, leg. M. Rivola 1969, CB (RIVOLA & KNÍŽETOVÁ 1970). Další v současnosti nepotvrzené údaje jsou známé z Blatenska (Čekanice, Hajany) (POHL 1814, DEYL & SKOČDOPOLOVÁ-DEYLOVÁ 1989), avšak vzhledem k častým záměnám s jinými zástupci rodu *Muscari*, je prozatím nelze považovat za spolehlivé.

Popis nových lokalit: 37l. Českokrumlovské Předšumaví, Šebanov (u Hořic na Šumavě) (7251a): ca 2,3 km jv. od středu osady, 48°45'11,1"N, 14°13'09,5"E (GPS), 740 m n. m., v pasené louce (leg. M. Lepší 2003, CB 38748). – Světlík (7251c): ca 2,7 km jz. od středu osady Šebanov, 48°44'53,6"N, 14°13'01,2"E (GPS), 690 m n. m., v nekosené mezofilní louce (leg. M. Lepší 2003, CB 38747). – Světlík (7251c): ca 2 km jz. od středu osady Slavkov, 48°44'58,8"N, 14°13'36,1"E (GPS), 790 m n. m., travnatý okraj lesa (leg. M. Lepší 2003, CB 38746). – Slavkov (u Bohdalovic) (7251a): 700 m sz. od obce, 48°46'08"N, 14°14'06"E (Geobáze 100 000), 790 m n. m., v louce, ca 1000 jedinců (leg. M. Lepší 2001, CB 33868).

37n. Kaplické mezihoří, Tichá (u Dolního Dvořiště) (7353c): ca 1,3 km zjz. od osady, 48°38'25,6"N, 14°30'21,8"E (GPS), 640 m n. m., v mezofilní louce (viz fytoecnologický snímek 1 u druhu *Ornithogalum umbellatum*) (leg. M. Lepší & V. Hans 2005, CB 51017).

89. Novohradské hory, Benešov nad Černou (7253d): v louce ca 1,3 km sz. od osady Velký Jindřichov, 48°42'60"N, 14°39'11"E (Geobáze 100 000), 720 m n. m. (leg. M. Lepší 2001, CB 33867). – Benešov nad Černou (7254c): Velký Jindřichov, degradovaná mezofilní louka 0,45 km z. od kóty Filipinka (820 m), 48°42'54,8"N, 14°40'02,0"E (www.mapy.cz), 770 m n. m., 2 husté „trsy“ s asi 10 kvetoucími stvoly (leg. P. Lepší 2009, CB). – Benešov nad Černou (7253d): okraj lesa na jv. svahu Zaječčího vrchu, ca 420 m vjv. od vrcholu Zaječčího vrchu, 48°43'20,5"N, 14°38'57,8"E (www.mapy.cz), 690 m n. m., travnatý lem lesa, 2 exempláře (not. P. Lepší & M. Lepší 2002). – Hojná Voda (u Horní Stropnice) (7254c): ca 250 m j. od kostela v osadě, 48°43'42,5"N, 14°43'37,4"E (www.mapy.cz), 818 m n. m., v příkopu silnice v osadě (not. M. Lepší 2004).

Dle vlastních zkušeností se dnes *M. botryoides* v jižních Čechách pěstuje vzácně. Mnohem hojněji se pěstuje a obecně zplaňuje modřeneček tradičně a pravděpodobně také mylně (dle ústního sdělení V. Grulichy se nejspíše jedná o *M. armeniacum* Baker, problematika však vyžaduje další studium) označovaný v ČR jako *M. neglectum* (HROUDA in KUBÁT et al. 2002), který se však na rozdíl od *M. botryoides* zpravidla nezačleňuje do polopřirozené luční vegetace. Většinou roste pouze v příkopech a na okrajích cest, v blízkosti skládek či na okrajích křovin atp., kam bývá obvykle vyvezen s rostlinným odpadem a odkud se intenzivně nešíří.

Z výše uvedeného je zřejmé, že *M. botryoides* je v některých oblastech jižních Čech po více než 100 let zdomácnělý. Dříve se vyskytoval jako polní plevel a podobně jako druhy *Muscari comosum* a *Ornithogalum umbellatum* díky intenzifikaci zemědělství z polí vymizel. Otázkou zůstává jakým způsobem se stal polním plevem – zda šlo o zplanění z okrasných kultur nebo byl zavlečen s obilím. V současnosti roste na mezofilních loukách (dříve to mohla být i pole) nebo na jejich okrajích či mezích podobně jako oba výše zmíněné druhy. V některých případech je zřejmé, že šlo o únik z kultury (např. lokalita v Hojně Vodě). Adventivní výskyt v jižních Čechách by mohl souviset s jeho hojným historickým pěstováním především německy hovořícím obyvatelstvem, podobně jako např. *Rheum officinale* Baillon (cf. LEPSÍ et al. 2006), ale vyloučit nelze ani jeho spontánní výskyt (tj. jako plevel v polích).

Martin LEPSÍ

***Ornithogalum umbellatum* L. – snědek chocholičnatý**

Jedná se o evropský druh se suboceánicko-submediteránním typem rozšíření (DOSTÁL 1989). V Čechách se vyskytuje dosti vzácně, na Moravě téměř chybí. Vyskytuje se na mezích, v trávnících, úhorech, vinicích, křovinách a na pustých místech, dříve rostl také v polích jako plevel (DOSTÁL 1989, HROUDA in KUBÁT et al. 2002). Celostátně je řazen do kategorie ohrožených druhů (PROCHÁZKA 2001).

V jižních Čechách je považován vzhledem k vymizení z polí v důsledku modernizace zemědělství a redukci ostatních lokalit za kriticky ohrožený druh (CHÁN 1999). Recentní výskyt (od roku 1990) je znám pouze z Kařonu Malše (Plav, Doudleby) a z Novohradského podhůří (Doubravice) (CHÁN 1999). Historické údaje pocházejí z Novohradského podhůří: Doubravice (ČELAKOVSKÝ 1886), Hodějovice, Pohůrka, Plav, Doubravice, Trocnov (MAREK 1910), Budějovické pánve: Švábův hrádek u Českých Budějovic, mezi Hlubokou nad Vltavou a Municemi, Úsilné, mezi Mladým a Hodějovicemi, Suché Vrbné (MAREK 1910), Třeboňské pánve: Brilice u Třeboně (WEIDMANN in ČELAKOVSKÝ 1888, CB 59641), Písecko-hlubockého hřebene: Hosín (MAREK 1910) a Českomoravské vrchoviny: Antonka u Kamenice nad Lipou (NOVÁČEK 1951).

Popis nových a dosud nepublikovaných lokalit: **37n. Kaplické mezihoří**, Tichá (u Dolního Dvořiště) (7353c): ca 1,3 km zjz. od středu osady, 48°38'25,3"N, 14°30'21,5"E (GPS), 630 m n. m., na mezofilní louce, několik exemplářů (not. V. Hans 2004; leg. V. Hans & M. Lepší 2005, CB 50991).

Fytocenologický snímek 1: plocha 25 m², sz. orientace, sklon 5°, datum 1. 6. 2005, zapsali M. Lepší & V. Hans. E₁ 75 %, E₀ nezaznamenáno. E₁: *Avenula pubescens* 2b, *Alchemilla monticola* 2a, *Dactylis glomerata* 2a, *Festuca rubra* agg. 2a, *Briza media* 1, *Carex hirta* 1, *Holcus lanatus* 1, *Luzula campestris* s. str. 1, *Knautia arvensis* 1, *Pimpinella saxifraga* 1, *Veronica chamaedrys* 1, *Achillea millefolium* +, *Carex pallescens* +, *Carex pilulifera* +, *Centaurea scabiosa* +, *Galium album* s. str. +, *Hypericum maculatum* +, *Leontodon*

hispidus subsp. *glabratus* +, *Lotus corniculatus* +, *Ornithogalum umbellatum* +, *Plantago lanceolata* +, *Poa humilis* +, *Poa pratensis* +, *Ranunculus bulbosus* +, *Rumex acetosa* +, *Chaerophyllum aureum* r, *Galium pumilum* r, *Muscari botryoides* r, *Ranunculus acris* r, *Thymus pulegioides* r, *Trifolium pratense* r, *Vicia craca* r.

Tichá (u Dolního Dvořiště) (7353c): ca 0,4 km jz. od středu osady Tichá, 48°38'20,1"N, 14°31'09,0"E (GPS), 680 m n. m., na mezofilní v předchozím roce nepokosené louce, 22 exemplářů (not. V. Hans 2004).

Fytoocenologický snímek 2: plocha 25 m², v. orientace, sklon 5°, datum 1. 6. 2005, zapsali M. Lepší & V. Hans. E₁ 75 %, E₀ nezaznamenáno. E₁: *Festuca rubra* agg. 2b, *Chaerophyllum aureum* 2a, *Veronica chamaedrys* 2a, *Avenula pubescens* 1, *Dactylis glomerata* 1, *Galium album* s. str. 1, *Plantago lanceolata* 1, *Poa pratensis* 1, *Trifolium pratense* 1, *Achillea millefolium* +, *Alchemilla monticola* +, *Alopecurus pratensis* +, *Euphorbia cyparissias* +, *Hypericum maculatum* +, *Knautia arvensis* +, *Luzula campestris* s. str. +, *Pimpinella major* +, *Pimpinella saxifraga* +, *Poa humilis* +, *Ranunculus bulbosus* +, *Thymus pulegioides* +, *Trifolium repens* +, *Leontodon hispidus* subsp. *hispidus* +, *Campanula patula* r, *Galium aparine* r, *Galium pumilum* r, *Holcus lanatus* r, *Luzula multiflora* r, *Ornithogalum umbellatum* r, *Phleum pratense* r, *Potentilla erecta* r, *Ranunculus acris* r, *Rumex acetosa* r, *Rumex acetosella* r, *Urtica dioica* r, *Veronica serpyllifolia* r.

Tichá (u Dolního Dvořiště) (7353c): ca 600 m zjz. od zemědělské usedlosti Janova Ves, 48°37'58,9"N, 14°33'55,7"E (www.mapy.cz), 710 m n. m., mezofilní louka, vzácně (not. V. Hans 2004). Lokalitu se nepodařilo v roce 2005 ověřit.

Druh nebyl doposud z fytochorionu Kaplické mezihorí uváděn a recentní výskyt v této oblasti naznačuje možnost nálezu dalších lokalit. Druh je na současných nalezištích ohrožen především vymizením hospodaření a následnou sukcesí nebo naopak intenzivním zemědělstvím.

37p. Novohradské podhůří, Zborov (u Ledenic) (7053c): „Č. B., Zborov, jižní svahy pasek a okraje Chlumku JZ od Zborova (asi 1 km); velmi hojně“ (leg. S. Kučera 1960, CB 20461). Tato lokalita nebyla zatím řádně publikována a je uvedena pouze v manuskriptu KUČERA (1961).

38. Budějovická pánev, Vidov (7052d): „Vidov“ (leg. L. Baťa 1949, CB). Druh byl v okolí Českých Budějovic ještě na počátku 20. století celkem hojný (cf. MAREK 1910), od Vidova však nebyl v literatuře uváděn.

39. Třeboňská pánev, Lomnice nad Lužnicí (6954a): „Lomnice nad Lužnicí: PR Velký a Malý Tisý – borový les na hůrách“ (leg. L. Knížetová & M. Rivola 1971, CB). – Stráž nad Nežárkou (6955a): „Stráž nad Nežárkou, na louce u křížku blíže lihovaru cestou do Mláky“ (leg. Trepková 1949, CB 11234). – Majdalena (7055a): „na poli u Nových řek nedaleko jednoty Soukup“ (leg. R. Kurka 1942, CB 59642). – Nové Hrady (7254b): „Nové Hrady, polní okraje 1,5 km sv. od zámeckého dvora“ (leg. S. Kučera 1965, CB 20462). Výše uvedené lokality nebyly doposud publikovány. HOUFEK (1952) si není jistý přirozeností výskytu druhu v Třeboňské pánvi a uvazuje o tom, že jde pouze o zplanění ze zahrad a hřbitovů. Zřejmé zplanění druhu uvádí z Jindřichova Hradce. Avšak výše uvedená lokalita od Stráže nad Nežárkou na něj působí celkem přirozeným dojmem. Lokalita „Plavsko“ (cf. CHÁN 1999) byla omylem zařazena mezi původní výskyty, ačkoliv HOUFEK (1952) vysloveně uvádí, že se jedná pouze o pěstování v zahradě.

V současné krajině se lze příležitostně setkat se zplaňováním různých druhů snědků. Vedle *O. nutans* zplaňují i další taxony, které však pravděpodobně nelze ztotožňovat s *O. nutans* ani s *O. umbellatum*. Jejich výskyt je však zpravidla zřetelně druhotný, vyskytují se v několika málo exemplářích, nešíří se, nezačleňují se do luční vegetace a rostou poblíž, kompostů, černých skládek nebo v blízkosti hřbitovů, z čehož je patrné, že rostliny byly na lokality dopraveny s rostlinným odpadem. Vyjimkou je lokalita objevená v Českém Krumlově [podvrcholový sv. svah Křížové hory, 48°48'11,0"N, 14°19'27,3"E (www.mapy.cz), 610 m n. m., min. 200 exemplářů v ladu po mezofilní louce a 20 exemplářů v přilehlých křovinách (leg. M. Lepší & P. Lepší 2001, CB 33869, 33870)], kde byl zaznamenán blíže neurčený snědek. Od *O. umbellatum* se liší větším vzrůstem, větším počtem vedlejších cibulek a víceméně široce vejčitou nikoliv vejčitou cibulí. Bližší určení je dle dostupné literatury a bez znalosti chromozómového počtu nemožné (L. Hroudá in verb. 2007).

Charakter vegetace, ve které se snědek na Křížové hoře vyskytuje zachycují dva následující fytocenologické snímky: Snímek 3: plocha 40 m², sv. orientace, sklon 5°, datum 2. 6. 2005, zapsali M. Lepší & P. Lepší. E₁ 85 %, E₀ nevyvinuto. E₁: *Festuca rubra* agg. 4, *Aegopodium podagraria* 2, *Alopecurus pratensis* 2, *Avenula pubescens* 2, *Poa pratensis* 2, *Achillea millefolium* 1, *Arrhenatherum elatius* 1, *Ornithogalum* sp. 1, *Pimpinella major* 1, *Ranunculus acris* 1, *Anthriscus sylvestris* +, *Rumex acetosa* +, *Taraxacum* sect. *Ruderalia* +, *Stellaria graminea* +, *Trisetum flavescens* +, *Veronica chamaedrys* +, *Vicia cracca* +. *Deschampsia cespitosa* r, *Galium album* s. str. r. Snímek 4: plocha 40 m², sv. orientace, sklon 10°, datum 2. 6. 2005, zapsali M. Lepší & P. Lepší. E₁ 80 %, E₀ nevyvinuto. E₁: *Festuca rubra* agg. 3-4, *Aegopodium podagraria* 2-3, *Avenula pubescens* 2, *Poa pratensis* 2, *Arrhenatherum elatius* 1, *Ornithogalum* sp. 1, *Pimpinella major* 1, *Vicia cracca* 1, *Anthriscus sylvestris* +, *Dactylis glomerata* +, *Galium album* s. str. +, *Heracleum sphondylium* +, *Holcus lanatus* +, *Phyteuma nigrum* +, *Ranunculus acris* +, *Rumex acetosa* +, *Taraxacum* sect. *Ruderalia* +, *Veronica chamaedrys* +, *Achillea millefolium* r, *Dianthus deltoides* r, *Luzula campestris* s. str. r, *Plantago lanceolata* r, *Trifolium pratense* r. *Festuca rubra* tvořila místy na lokalitě hustou vrstvu stařiny, kterou nebyly ostatní druhy s výjimkou snědku a vlastní kostřavy schopné prorůst. Snědek byl nápadně vázán na tyto řídké monodominantní porosty kostřavy červené. Lado postupně zarůstá hlohy a javorem mlččem. Původ lokality je nejasný, je však velmi pravděpodobné, že se jedná o zplnění a následné zdomácnění exotického druhu.

Martin LEPŠÍ & Vladimír HANS

***Orobanche alsatica* Kirschleger – záraza alsaská (foto 1–2)**

Orobanche alsatica je parazitická nezelená bylina z čeledi *Orobanchaceae*. Její areál sahá od východní Francie do střední Evropy, na severu do Pobaltí, na jihu na sever bývalé Jugoslávie a severní Balkán; dále až na jihozápadní Sibiř. Tento druh představuje složitý, značně variabilní a nedostatečně prozkoumaný komplex obsahující jak různé hostitelsky a ekologicky podmíněné morfotypy, tak i vývojově a ekogeograficky stabilizované taxony různé úrovně. Parazituje nejčastěji na *Peucedanum alsaticum*, *Peucedanum cervaria* a *Libanotis pyrenaica*, vzácně na *Seseli osseum* a *Centaurea scabiosa*. Roste na výslunných travnatých a křovinatých stanovištích subxerothermní povahy na neutrálních až bazických půdách. Často se vyskytuje i v druhotných společenstvech (staré lomy, zarostlé vinice, úhory či sady) (ZÁZVORKA in SLAVÍK 2000). Na území našeho státu je považována za silně ohrožený taxon (PROCHÁZKA 2001), nejvíce lokalit je soustředěno na jižní Moravě (všechny uvedené druhy hostitelů). V Čechách roste ve třech oblastech: v Českém středohoří (na *Centaurea scabiosa*, dříve i typ na *Libanotis pyrenaica*) (ZÁZVORKA 1989), ve východním Polabí, kde byla vysazena na Kunětické hoře u Pardubic, a dále u Českého Krumlova (ZÁZVORKA in SLAVÍK 2000).

Z jižní části Čech je udávána z lokalit Dobrkovice a vrch Vyšehrad u Českého Krumlova (ZÁZVORKA in SLAVÍK 2000), které jsou od sebe vzdálené necelý kilometr. ZÁZVORKA in SLAVÍK (2000) pokládá tento výskyt za neofytní, ačkoli výskyt hostitelské žebřice je považován za primární (SLAVÍK & TOMŠOVIČ in SLAVÍK 1997).

V letech 2007-2008 byl druh objeven na dalších pěti lokalitách: na čtyřech mikrolokalitách v Českém Krumlově [ovocná zahrada (stanice Domu dětí a mládeže), louka za gymnáziem, horní hrana bývalé vápenky, u Svaté Trojice] a na zřícenině hradu Velešín.

Popis nových lokalit: 371. **Českokrumlovské Předšumaví**, Český Krumlov (7151d): kosený trávník ve Stanici mladých přírodovědců Domu dětí a mládeže (parcela č. 798/6), 48°49'01,0"N, 14°18'47,8"E (www.mapy.cz), ca 505 m n. m., parazitující na *Libanotis pyrenaica*, která spolu se *Securigera varia* v koseném trávníku dominuje. Více než 100 kvetoucích jedinců (leg. M. Kubešová 2008, CB 68463, rev. J. Zázvorka). – Český Krumlov (7151d): nad budovou gymnázia na levobřežním svahu údolí Polečnice, suchý trávník (*Bromion erecti*), 48°49'04,1"N, 14°18'31,0"E (GPS), 510 m n. m., ca 10 exemplářů (leg. M. Lepší & P. Lepší 2007, CB 65071). – Český Krumlov (7151d): horní hrana bývalé vápenky (dnešní autobusové parkoviště) v suchém trávníku svazu *Bromion erecti*, 48°49'06,2"N, 14°18'23,7"E, 530 m n. m. (www.mapy.cz), 3 exempláře (not. P. Lepší 2007). – Český Krumlov (7151d): okraj lesa a opuštěné zahradní skalky v okolí domu nad kruhovou

křížovatkou u Svaté Trojice a ruderalizovaný trávnik pod teplovodem a autobusovou zastávkou, 48°49'11,1"N, 14°19'26,6"E, 540 m n. m. (www.mapy.cz) (not. P. Lepší & M. Lepší 2009).

37o. Kaňon Malše, Velešín (7152d): zřícenina hradu Velešín – vrcholová partie hradních rozvalin v okolí bývalé hradní kaple, ca 495 m n. m., 48°49'57,3"N, 14°28'43,3"E (www.mapy.cz). Pouze na tuto část hradu je omezen výskyt hostitelské žebřice pyrenejské, čímž je dána i velikost lokality zárazy alsaské. V roce 2008 zde vykvetlo kolem 65-70 lodyh (leg. J. Janáková 2008, CB 68464; rev. J. Zázvorka), menší část jich byla zasypána při archeologickém průzkumu.

Žebřice se ve středověku používala jako léčivka a její výskyt na řadě (nejen) hradních lokalit je považován za pozůstatek jejího pěstování. Z Velešínského hradu ji udává RIVOLA (1971), žádnou zárazu zde však nezaznamenal. Neuvádí ji ani další regionální floristická literatura, což může svědčit o velmi nedávném zavlečení zárazy na Velešín. Vzhledem k dlouhověkosti semen a nepravidelnému výskytu záraz na lokalitách nelze vyloučit ani vyšší stáří populace. Vhodné podmínky pro uchycení zárazy alsaské na Velešíně nastaly pravděpodobně až v 16. století, kdy opuštěný hrad poskytoval dostatek substrátu pro rozvoj vápnomilné vegetace. Odlesnění a pastvu na hradním návrší dokládá např. dobová kresba z konce 19. století (DURDÍK 2008), což jsou pro žebřici i zárazu vhodné stanovištní poměry. Výskyt u Velešína snad souvisí s izolovanou, ale vitální populací u Českého Krumlova. K novodobému uchycení (či opětovnému vykvetení) zárazy mohlo přispět i nedávné výrazné odlesnění zříceniny, které podpořilo rozvoj světlomilných prvků (roste zde např. *Acinos arvensis*, *Anthemis tinctoria*, *Carlina vulgaris*, *Epipactis atrorubens*, *Galeopsis ladanum*, *Inula conyzae*, *Origanum vulgare*, *Salvia glutinosa*, *Vincetoxicum hirsutinaria*).

Jana JANÁKOVÁ & Magdalena KUBEŠOVÁ

***Picris hieracioides* L. – hořčík jestřábníkovitý**

Dvouletá až krátce vytrvalá bylina z čeledi hvězdnicovitých (*Asteraceae*) rozšířená v Evropě kromě nejjižnějších oblastí. Dále se vyskytuje v Asii, v jihozápadní a jižní části střední Sibíře a v severní části střední Asie na východ k Altaji, na Kavkaze a vzácně v Anatólii. Adventivně se vyskytuje v jižní Africe, Severní Americe, Austrálii a na Novém Zélandu. V České republice je hořčík jestřábníkovitý rozšířen především v termofytiku a v teplejších částech mezofytika, vzácně bývá zavlečen i do oreofytika. Roste na lukách, pastvinách, na narušovaných stepních svazích, na lesních světlínách, na úhorech, náspech, při okrajích komunikací, na navážkách a na ruderalizovaných plochách v obcích především na sušších nebo střídavě vlhkých, živinami bohatých, nejčastěji jílovitých nebo hlinitojílovitých půdách, často též na různě ulehých antropogenních substrátech (ŠTĚPÁNEK in SLAVÍK & ŠTĚPÁNKOVÁ 2004). Síťovou mapu rozšíření druhu v České republice uvádí SLAVÍK & ŠTĚPÁNKOVÁ (2004).

V jižní části Čech se vyskytuje zatím jen roztroušeně v některých fytogeografických okresech. Je překvapivé, že nejstarší údaje o výskytu druhu z jižní části Čech jsou udávány z Hornovltavské kotliny (Lenora) a z Třeboňské pánve (Tučapy) (ČELAKOVSKÝ 1873). Z Hornovltavské kotliny pocházejí také pozdější nálezy od Pěkné (ROHLENA 1922) a od rybníka Olšina u Hodňova (HOLUB in CHÁN 1999). Další lokality byly publikovány z přilehlé části Českokrumlovského Předšumaví od Kájova (HOUFEK 1952), z Černé v Pošumaví a Polečnice (HOLUB & SKALICKÝ 1959). Dále byl výskyt zaznamenán i v Budějovické pánvi u Sodoměře (CHÁN et al. 2005b), v Třeboňské pánvi v Soběslavi (ROUBAL in VOPRAVIL 1949), v Lomnici nad Lužnicí (ŠTECH in CHÁN 1999), v Dobšicích na Blatensku (CHÁN 1999), u Krasonic na Českomoravské vrchovině a u Lubnice v Moravském podhůří Vysočiny (CHÁN et al. 2005c). V Květeně ČR je výskyt ještě udáván z Jihočeské pahorkatiny a z Votické pahorkatiny (ŠTĚPÁNEK l. c.). Lokality v jižní části Čech mají patrně druhotný charakter, o čemž svědčí synantropní typy stanovišť (železniční nádraží, komunikace, skládky) odkud pak dochází k dalšímu přenosu nažek větrem do okolí (viz lokality níže). HOLUB & SKALICKÝ (1959) upozorňují na blízkost lokalit *Picris hieracioides* v sousedním Horním Rakousku, v oblasti severně od Dunaje, k našim lokalitám na Šumavě.

Popis nových lokalit: 35d. Březnické Podbrdsko, Brusy (u Přeštic) (6650c): skládka u okraje pole na jz. svahu návrší (kóta 425 m) s. od silnice 0,9 km jv. od osady (not. R. Paulič & P. Leischner

2006). – Štěkeň (6750a): úhory na j. svahu návrší „Šibeničního vrchu“ ssv. od obce (leg. R. Paulič 2006, CB).

37e. Volyňské Předšumaví, Hájská (u Strakonice) (6749b): rudерální porosty na návsi před kapličkou (leg. V. Chán & R. Paulič 2002, CB 57427). – Katovice (6749a): skládka stavebního odpadu při silnici směr Pracejovice blíže jv. okraje obce, vzácně (leg. R. Paulič 2007, CB). – Slaník (6749b): při silnici na sz. okraji obce (leg. J. Moravec 1966, PRA; leg. R. Paulič 2008, CB). – Strakonice (6749b): travnatá písečná stráň při v. okraji železničního nádraží nad tratí směr Blatná (leg. V. Chán 1963, CB, cf. CHÁN 1999; not. R. Paulič 2008). – Strakonice (6749b): železniční nádraží a jeho přilehlé okolí, hojně (leg. R. Paulič 2004, CB). – Strakonice (6749b): okraj chodníku před budovou Policie ČR v ulici Na Ohradě, několik rostlin (leg. R. Paulič 2007, PRC). – Strakonice (6749a): okraj asfaltové cesty směřující k vrcholu Šibeničního vrchu (kóta 510,1 m) s. od města, několik rostlin (not. R. Paulič 2003). – Strakonice (6749b): travnaté svahy náspu silničního mostu přes železniční trať Strakonice-Blatná, při vsv. okraji města, velmi hojně (not. R. Paulič 2005, 2008).

37f. Strakonické vápence, Droužetice (6749a): zarůstající úhorovitá stráň při jz. úpatí lesa na vrchu Hradec (kóta 511,3 m) nad sv. břehem Pilského rybníka 1,2 km vjv. od obce, 49°17'11,8"N, 13°54'51,9"E (www.mapy.cz), 430 m n. m., vzácně (leg. R. Paulič 2007, CB). – Strakonice (6749a): úhorovité zarůstající louky při z. úpatí lesa na Holém vrchu (kóta 510 m) ssz. od města, hojně (leg. R. Paulič 2005, CB 57425). – Strakonice (6749a): úhorovité louky při jv. úpatí Holého vrchu (kóta 510 m) ssz. od města, roztroušeně, místy velmi hojně ve skupinách (not. V. Chán 2008).

37k. Křemžské hadce, Holubov (7152b): rudерální porosty podél trati na z. okraji nástupiště v železniční zastávce Holubov, 48°53'37,4"N, 14°19'23,0"E (www.mapy.cz), 500 m n. m., několik exemplářů (not. 2003 M. Lepší). – Třisov (u Holubova) (7152a): ca 0,6 km jv. od železniční zastávky v Třisově, vzácně na okraji pole a cesty (not. 2003 M. Lepší).

† Václav CHÁN & Radim PAULIČ

Potentilla alba L. – mochna bílá

Podrobná charakteristika tohoto v jižních Čechách kriticky ohroženého druhu byla v tomto seriálu již zpracována viz CHÁN in ANONYMUS (2002), proto je v následujícím textu uveden pouze popis nové lokality.

Popis nové lokality: **38. Budějovická pánev**, Protivín (6751c): suchá acidofilní doubrava sv. od městské části Čačárky, ca 0,2 km sv. od kóty 403,4 m, 49°12'13,2"N, 14°13'40,3"E (GPS), ca 400 m n. m., desítky rostlin společně s dvěma slabými trsy *Avenula pratensis* (leg. M. Soukup 2008, CB 68268).

Nová lokalita leží ca 1,5 km jjz. od lokality v lese Hájek a je druhým recentním nalezištěm mochny bílé v jižních Čechách.

Milan SOUKUP & Martin LEPŠÍ

Rubus kletensis M. Lepší & P. Lepší – ostružiník kletský

Tento morfologicky výrazný regionální druh ze sekce *Corylifolii* popsany v roce 2006 z jižních Čech (locus classicus leží u rybníka Robiček u Zaboří v Budějovické pánvi) je subendemitem České republiky. Mimo naše území jsou známy pouze tři izolované lokality v Horním Rakousku. Centrum známého rozšíření druhu leží v jižních Čechách – v Blanském lese a Křemžských hadcích a v navazujících částech přilehlých fytochorionů, v Budějovické pánvi, Chvalšinském Předšumaví a Českokrumlovském Předšumaví. Další oblastí výskytu je okolí Radomyšle spadající na území Břežnického Podbrdská a Blatenska (LEPŠÍ & LEPŠÍ 2006). Vyhledává zpravidla eutrofní a svěží půdy. Nejčastěji roste mimo lesní prostředí, především podél komunikací, v obcích a lemech křovin.

Popis nových lokalit: **37i. Chvalšinské Předšumaví, Horní Chrástany** (u Lhenic) (6951c): ca 0,65 km s. od vrcholu Stříbrné hory, v křovinách při silnici Lhenice-Horní Chrástany, 49°00'06"N, 14°11'17"E (GPS), 560 m n. m. (leg. M. Lepší 2006, CB 51255).

37j. Blanský les, Jaronín (u Brloha) (7051a): j. svahy vrchu Vysoký kořen, okraj lesa, 48°57'15,7"N, 14°14'03,5"E (GPS), 600 m n. m., jeden větší porost (leg. M. Lepší & P. Lepší 2007, CB 64795). – Horní Chrástany (u Lhenic) (7051a): ca 0,6 km jv. od vrcholu Stříbrné hory,

48°59'45,4"N, 14°11'37,5"E (GPS), 530 m n. m., v křovinách na okraji lesa (leg. M. Lepší 2006, CB 51254). – Nová Ves (7051d): ca 1,3 km vsv. od kaple v obci, 48°56'57,5"N, 14°15'59,1"E (GPS), 590 m n. m., paseky a řídký kulturní bor (leg. M. Lepší 2006, CB 51311). – Brloh (7051c): PP Na Stráži, 48°55'30"N, 14°13'31"E (www.mapy.cz), 580 m n. m., vzácně (not. M. Lepší 2006, cf. LEPŠÍ 2006).

37k. Křemžské hadce, Křemže (7051d): na hrázi Křemžského rybníka, 48°54'10"N, 14°19'25,4"E (www.mapy.cz), 510 m n. m., jeden středně velký polykormon (not. M. Lepší 2007).

37l. Českokrumlovské Předšumaví, Český Krumlov (7251b): stráň nad levým břehem Vltavy ca 0,5 km sv. od vrcholu vrchu Dubík, na kamenném snosu pod lípou, 48°47'57,3"N, 14°18'12,3"E (GPS), 600 m n. m. (leg. M. Lepší 2006, CB 51244). – Zlatá Koruna (7152a): na bázi lomové stěny u jezu v dolní části obce, 48°51'07"N, 14°21'60"E, 510 m n. m. (www.mapy.cz), jeden středně velký polykormon v porostu dalších druhů ostružiníků (not. M. Lepší 2009).

37n. Kaplické mezihoří, Netřebice (7252b): ca 0,8 km vsv. od kapličky v obci, v křovinách podél cesty, v náletových dřevinách, 48°47'48,7"N, 14°27'50,3"E (GPS), 560 m n. m., velké porosty (leg. M. Lepší 2007, CB 64845). Ve fytochorionu Kaplické mezihoří nebyl druh doposud zaznamenán.

38. Budějovická pánev, Dubné (7052a): na hrázi Kvítkovického rybníka ca 1,1 km sv. od kaple v Kvítkovicích, 48°57'54,2"N, 14°20'01,7"E (www.mapy.cz), 420 m n. m. (leg. M. Lepší 2006, CB 51303). – Čakov (7051b): ca 0,5 km sv. od středu osady Čakovec, 48°58'12,4"N, 14°19'40,8"E (GPS), 430 m n. m., při polní cestě (leg. M. Lepší 2006, CB 51286). – Jankov (7051b): ca 1 km sv. od středu obce Jankov, při silnici do Čakova, 48°58'29,8"N, 14°18'14,3"E (GPS), 470 m n. m., okraj trnkového křoví (leg. M. Lepší 2006, CB 51281). – Zliv (6952a): okraj pobřežních porostů Zlivského rybníka ca 400 m jz. od železniční stanice, 49°03'42,1"N, 14°21'31,8"E (GPS), 390 m n. m. (leg. M. Lepší 2009, CB).

Vzhledem k velkému regionálnímu významu druhu (subendemit České republiky), by měla být jeho rozšíření věnována zvýšená pozornost a měl by být zařazen do kategorie C4 Komentovaného červeného seznamu květeny jižní části Čech (CHÁN 1999).

Martin LEPŠÍ

***Rubus rudis* Weihe – ostružiník krátkožlázkatý**

Tento nemofilní zástupce série *Radula* s rozsáhlým areálem táhnoucím se od Britských ostrovů po západní Ukrajinu se v České republice vyskytuje poměrně vzácně v jižních, středních a východních Čechách a na střední Moravě (TRÁVNÍČEK & HAVLÍČEK in KUBÁT et al. 2002).

V jižních Čechách byl doposud zaznamenán pouze v Písecko-hlubockém hřebeni u Písku (HAVLÍČEK 1995) a Doběšic (CHÁN 1999) a ve Středním Povltaví u sídel Olešná, Doubrava, Hosty, Břeží u Dražiče (několik lokalit v okolí osady) a Karlov u Dražiče. Na severním okraji Karlova u Dražiče druh zasahuje okrajově do Táborsko-Vlašimské pahorkatiny (HAVLÍČEK 1995). V jižních Čechách je považován za silně ohrožený taxon (CHÁN 1999).

Popis nové lokality: 37h. Prachatické Předšumaví, Bavorov (6850d): záp. svahy Svobodné hory, 49°06'58,9"N, 14°06'07,5"E (GPS), 500 m n. m., kulturní smrčina, vzácně (leg. M. Lepší 2007, CB 64695).

38. Budějovická pánev, Zliv (6952a): násep zrušené vlečky poblíž rybníku Mydlák ca 800 m ssz. od železniční stanice, 49°04'19,6"N, 14°21'35,3"E (GPS), 400 m n. m. (leg. M. Lepší 2009, CB).

Druh nebyl na jiném místě v širším okolí lokalit zaznamenán. Porosty byly řídké a zastíněné a zaujímaly plochu pouze několika čtverečních metrů.

Martin LEPŠÍ

***Trifolium rubens* L. – jetel červenavý**

Druh vyskytující se v Evropě od severovýchodního Španělska a střední Francie přes jih a střed Německa a Polska do Běloruska a na západní Ukrajinu. Na jih zasahuje do střední Itálie, severní Jugoslávie a až po rumunské Karpaty (KUBÁT in SLAVÍK 1995).

V České republice roste v lesních lemech, teplomilných doubravách a dubohabřinách, křovinatých a skalnatých výslunných stráních a mezích, především na bázemi bohatých až neutrálních suchých

půdách v teplejších oblastech. Vyskytuje se v termofytiku i mezofytiku, v oreofytiku neroste. V Čechách byl jeho výskyt zaznamenán roztroušeně v celém termofytiku, vzácněji i v mezofytiku, hojněji druh roste na Roudnicku, v Podkrušnohoří, Českém krasu, Povltaví a Polabí. Na střední a severní Moravě vzácněji, hojněji na Třebíčsku, v širším okolí Brna a na jihovýchodní Moravě, především v Bílých Karpatech (KUBÁT l. c.). Bodovou mapu rozšíření druhu v bývalém Československu uvádí HENDRYCH (1970). V celostátním červeném seznamu je jetel červenavý zařazen mezi druhy ohrožené ve své existenci (PROCHÁZKA 2001), v červeném seznamu květeny jižní části Čech je řazen mezi taxony neznámé (CHÁN 1999).

V jižní části Čech byl jetel červenavý zaznamenán pouze ve vltavském údolí, do kterého zasahuje ze severní části Středního Povltaví. Vyskytoval se v okolí Přísku, Zvíkova, Žďákova, Orlických Zlátkovic a u Údraže (cf. HENDRYCH 1970). V roce 1960 sbíral jetel červenavý J. Moravec (PRA) „u lesní cesty k Husárně“ (na pravém břehu Vltavy severně od Ochozu u Nevězic). Údajný výskyt u Netolic v Budějovické pánvi (cf. CHÁN 1999), kde byl tento druh nalezen Hamplem (cf. ROHLENA 1925) se netýká jihočeských Netolic nýbrž Netolic u Příchvoje v okrese Jičín v Českém ráji (cf. KUBÁT l. c.). Poslední nález v jižní části Čech pochází od Slabčic, což je nejvíce k jihu vysunutá lokalita v údolí Vltavy ve Středním Povltaví, kde druh v roce 1970 nalezl R. Slaba (cf. CHÁN 1999).

Popis nové lokality: 41. Střední Povltaví, Chřešřtovice (u Albrechtic nad Vltavou) (6651d): světlina na skalnatém výchozu v lesnatém svahu nad levým břehem Vltavy 0,45 km v. od kóty 413,9 m při sv. okraji osady, 49°19'35,3"N, 14°18'07,1"E (GPS), 370 m n. m., několik desítek rostlin (not. L. Mareš 26. 6. 2008; leg. R. Paulič, L. Mareš, V. Chán & P. Leischner 4. 7. 2008, CB, PRC). Společně rostly mj. *Acinos arvensis*, *Brachypodium pinnatum*, *Campanula persicifolia*, *Cardaminopsis arenosa*, *Galium sylvaticum*, *Hypericum perforatum*, *Inula conyzae*, *Lathyrus sylvestris*, *Origanum vulgare*, *Polygonatum odoratum*, *Prunus spinosa*, *Pyrethrum corymbosum*, *Rosa elliptica*, *Securigera varia* a *Verbascum lychnitis*. Lokalita se do budoucna zdá být stabilní, nebezpečí hrozí v rozrůstání *Prunus spinosa* či v zástínu světliny okolní habřinou.

Vzhledem k nalezené lokalitě je nutno jetel červenavý přeřadit z kategorie neznámých druhů červeného seznamu květeny jižní části Čech (CHÁN 1999) do kategorie kriticky ohrožených druhů.

Radim PAULIČ & Lukáš MAREŠ

Poděkování

Rádi bychom poděkovali J. Těšitelovi a T. Malinové za poskytnutí informací o početnosti *Epipactis purpurata* v Purkareckém kaňonu. Za revizi herbářových položek děkujeme J. Zázvorkovi a V. Jozovi a za pečlivé přečtení rukopisu děkujeme J. Albrechtovi.

Literatura

- AKERROYD J. R. & RICH T. C. G., 1993: *Lepidium* L. – In: TUTIN T. G. (ed.), *Flora Europaea*. Vol. 1: 398-402, Cambridge University Press, Cambridge.
- ALLRAM. R., 1881: Die Phanerogamen-Flora um Krumm- u. J. Jahresber. Staatsobergymn. Krumm- u. J. 8(1880-1881): 3-24.
- ANONYMUS, 2000: Geobáze® Prohlížeč Professional Verze 2.8, 1:100 000. – Geodézie ČS a. s., Česká Lípa.
- ANONYMUS, 2002: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech VIII. – *Sbor. Jihočes. Mus. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy, Č. Budějovice*, 42: 111-117.
- ANONYMUS, 2004: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech X. – *Sbor. Jihočes. Mus. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy, Č. Budějovice*, 44: 76-80.
- ČELAKOVSKÝ L., 1873: *Prodromus* květeny české. Vol. 2: 113-384. – *Arch. Přírod. Výzk. Čech, Praha*.
- ČELAKOVSKÝ L., 1883: *Prodromus* květeny české. Vol. 4: 677-944. – *Arch. Přírod. Výzk. Čech, Praha*.
- ČELAKOVSKÝ L., 1886: Resultate der botanischen Durchforschung Böhmens im Jahre 1884. – S.-B. Königl. Böhm. Ges. Wiss., Prag, cl. math.-natur., 1885: 3-47.

- ČELAKOVSKÝ L., 1888: Resultate der botanischen Durchforschung Böhmens im Jahre 1887. – S.–B. Königl. Böhm. Ges. Wiss., Prag, cl. math.–natur., 1887: 619-673.
- DEYL M. & SKOČDOPOLOVÁ-DEYLOVÁ B., 1989: Květena Blatenska. – Praha, p. 235.
- DOSTÁL J., 1989: Nová květena ČSSR. 1, 2. – Academia, Praha, 1548 pp.
- DUCHOSLAV M., BARTOVÁ V. & KRAHULEC F., 2007: Rozšíření druhů rodu česnek (*Allium*) v České republice. II. Druhy sekce *Rhizirideum* (*A. angulosum*, *A. senescens* subsp. *montanum*). – *Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha*, 42: 25-64.
- DURDÍK T., 2008: Hradý na Malši. – Vlastivědná knihovnička Společnosti přátel starožitností, sv. 15. Unicornis, Praha, 175 pp.
- EHRENDORFER F. & HAMANN U., 1965: Vorschläge zu einer floristischen Kartierung von Mitteleuropa. – *Ber. Deutsch. Bot. Ges., Berlin*, 78: 35-50.
- HADINEC J., LUSTYK P. & PROCHÁZKA F., 2003: Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. II. – *Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha*, 38: 217-288.
- HAVLÍČEK P., 1995: Floristické poměry jihovýchodního Písecka. – ms., 201 pp. [Dipl. práce, depon. in: Knih. kat. bot. přírod. fak. Univ. Karlovy Praha].
- HEJNÝ S. & SLAVÍK B. (eds.), 1988: Květena České socialistické republiky. 1. – Academia, Praha, 557 pp.
- HEJNÝ S. & SLAVÍK B. (eds.), 1992: Květena České republiky. 3. – Academia, Praha, 542 pp.
- HENDRYCH R., 1970: Verbreitungsverhältnisse von *Trifolium rubens* in der Tschechoslowakei. – *Preslia, Praha*, 42: 54-69.
- HOLUB J. & SKALICKÝ V., 1959: Floristicko-fytogeografické poznámky ke květeně jihovýchodní části Šumavy a přilehlé části Předšumaví. – *Preslia, Praha*, 31: 395-412.
- HOUFEK J., 1952: Studie o květeně Jindřichohradecka se zvláštním zřetelům k Třeboňské pánvi a přilehlým územím. – ms., 398 pp. [Disert. práce, depon. in: Knih. kat. bot. přírod. fak. Univ. Karlovy Praha].
- CHÁN V. (ed.), 1999: Komentovaný červený seznam květeny jižní části Čech. – *Příroda, Praha*, 16: 1-284.
- CHÁN V., LEPŠÍ M. & LEPŠÍ P. (red.), 2005a: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XI. – *Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy, Č. Budějovice*, 45: 167-176.
- CHÁN V., SOUKUP M., ŠTECH M. & ŽÍLA V., 2005b: Floristický materiál ke květeně Budějovické pánve. – *Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha*, 40 (Příl. 2): 137-160.
- CHÁN V., RŮŽIČKA I., LEPŠÍ P., BOUBLÍK K., DOLEŽAL P., EKRT L., HOFHANZLOVÁ E., LEPŠÍ M., LIPPL L., ŠTECH M., ŠVARC J. & ŽÍLA V., 2005c: Floristický materiál ke květeně Dačicka. – *Acta rerum naturalium, Jihlava, Třebíč*, 1: 17-44.
- CHÁN V., LEPŠÍ M. & LEPŠÍ P. (red.), 2008: Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XIV. – *Sbor. Jihočes. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy, Č. Budějovice*, 48: 89-107.
- CHYTRÝ M. & RAFAJOVÁ M., 2003: Czech National Phytosociological Database: basic statistics of the available vegetation-plot data. – *Preslia, Praha*, 75: 1-15.
- JATIOVÁ M. & ŠMITÁK J., 1996: Rozšíření a ochrana orchidejí na Moravě a ve Slezsku. – AOPK ČR, Brno in Arca JiMfa spol. s r. o., Třebíč, 539 pp.
- JEHLÍK V. (ed.), 1998: Cizí expanzivní plevele České republiky a Slovenské republiky. – Academia, Praha, 506 pp.
- JOZA V. & MAREK M. (2008): Současný výskyt štetky laločnaté (*Dipsacus laciniatus*) v Praze a bezprostředním okolí. – *Muz. a Souč., ser. natur., Roztoky*, 23: 229-233.
- KILIÁN Z. & KRKAVEC F., 1961: Floristický obraz rumišť na Ostravsku. – *Přírodovědný časopis Slezský, Opava*, 22/2: 255-264.
- KNOLLOVÁ I. & CHYTRÝ M., 2004: Oak-hornbeam forests of the Czech Republic: geographical and ecological approaches to vegetation classification. – *Preslia, Praha*, 76: 291-311.
- KUBÁT K., HROUDÁ L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J. (eds.), 2002: Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha, 928 pp.
- KUČERA, 1961: Příspěvek ke květeně jihovýchodní části Českobudějovicka. – ms., 26 pp. [Depon. in: Knih. kat. bot. přírod. fak. Univ. Karlovy Praha].
- KUČERA J. & VÁŇA J., 2005: Seznam a červený seznam mechorostů České republiky (2005). – *Příroda, Praha*, 23: 1-102.
- LATOWSKI K., 1982: Taksonomizne studium karpologiczne eurazjatyckich gatunków rodzaju *Lepidium* L. – Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań, 105 pp.
- LEPŠÍ M. & LEPŠÍ P., 2006: *Rubus kletensis*, a new species from South Bohemia and Upper Austria. – *Preslia, Praha*, 78: 103-114.
- LEPŠÍ M., 2006: Inventarizační průzkum PP Na Stráži z oboru botanika. – ms., 15 pp. [Depon. in: SCHKO Blanský les, Vyšný 59, Český Krumlov].

- LEPŠÍ M., BOUBLÍK K., LEPSÍ P. & OPLETAL L., 2006: Reven lékařská (*Rheum officinale*) – nový adventivní druh pro Českou republiku. – *Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha*, 41: 161-171.
- LEPŠÍ M., LEPSÍ P. & ŠTECH M. (eds.), 2005: Výsledky floristického kurzu ČBS v Českých Budějovicích 2001 (1.–7. 7. 2001). – *Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha*, 40(Příl. 2): 71-135.
- LIGHT M. H. S. & MAC CONAILL M., 2006: Appearance and disappearance of a weedy orchid, *Epipactis helleborine*. – *Folia Geobotanica, Průhonice*, 41: 77-93.
- MARDETSCHLÄGER F., 1869: Beitrag zur Flora des Budweiser Kreises in Böhmen. – *Lotos, Prag*, 19: 150-153.
- MAREK T., 1910: Květena Budějovicka. – ms., 229 pp. [Depon. in: Knih. Jihočes. Muz. v Českých Budějovicích].
- MLADÝ F. & SKALICKÝ V., 1955: Návrh regionálního členění jihozápadních Čech na základě flo-rogenetickém. – ms. 113 pp. [Depon. in: Knih. kat. bot. přírod. fak. Univ. Karlovy Praha].
- MORAVEC J., BALÁTOVÁ-TULÁČKOVÁ E., BLAŽKOVÁ D., HADAČ E., HEJNÝ S., HUSÁK Š., JENÍK J., KOLBEK J., KRAHULEC F., KROPÁČ Z., NEUHÄUSL R., RYBNÍČEK K., ŘEHOŘEK V. & VICHEREK J., 1995: Rostlinná společenstva a jejich ohrožení. Ed. 2. – *Severočes. Přír., Litoměřice* (Suppl. 1995): 1-206.
- NOVÁČEK M., 1951: Fytogeografická studie květeny Kamenicka. – ms., 274 pp. [Depon. in: Národní knihovna České republiky].
- POHL J. E., 1814: Tentamen Florae Bohemiae. – Versuch einer Flora Böhmens. Vol. 2: (4) + 234 pp., Haase, Prag.
- PROCHÁZKA F. (ed.), 2001: Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). – *Příroda, Praha*, 18: 1-166.
- PRUNER L. & MÍKA P., 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. – *Klapalekiana, Praha*, 32(Suppl.): 1-75.
- PRŮŠA D., 2005: Orchideje České republiky. – Computer Press, a. s., Brno, 192 pp.
- PYŠEK P., SÁDLO J. & MANDÁK B., 2002: Catalogue of alien plants of the Czech Republic. – *Preslia, Praha*, 74: 97-186.
- RIVOLA M., 1971: Studie o vegetačních poměrech zátopové oblasti Římov. – *Sbor. Kraj. Vlastiv. Muz. v Čes. Budějovicích, Přír. Vědy, Č. Budějovice*, 12: 29-55.
- RIVOLA M. & KNÍŽETOVÁ L., 1970: Poznámky ke květeně Slepíčních hor. – *Sborn. Jihočes. Muz. – Přír. Vědy, České Budějovice*, 10: 16-30.
- ROHLENA J., 1922: Příspěvky k floristickému výzkumu Čech. II. – *Čas. Mus. Král. Čes., Praha*, 96: 109-113.
- ROHLENA J., 1925: Příspěvky k floristickému výzkumu Čech. V. – *Čas. Nár. Mus., Praha, ser. natur.*, 99: 92-101, 129-139.
- SLAVÍK B. & ŠTĚPÁNKOVÁ J. (eds.), 2004: Květena České republiky. 7. – Academia, Praha, 767 pp.
- SLAVÍK B. (ed.), 1995: Květena České republiky. 4. – Academia, Praha, 529 pp.
- SLAVÍK B. (ed.), 1997: Květena České republiky. 5. – Academia, Praha, 568 pp.
- SLAVÍK B. (ed.), 2000: Květena České republiky. 6. – Academia, Praha, 770 pp.
- SOMLYAY L., PINTÉR I. & CSONTOS P., 2006: Taxonomic studies of the *Muscari botryoides* complex in Hungary. – *Folia Geobotanica, Průhonice*, 41: 213-228.
- SCHULTZE-MOTEL W. (ed.), 1986: Gustav Hegi, Illustrierte Flora von Mitteleuropa. IV/1. ? Verlag Paul Parey Berlin, Hamburg, 598 pp.
- TAIYAN Z., LIANLI L., GUANG Y. & AL-SHEHBAZ A. I., 2001: *Brassicaceae* (*Cruciferae*). – In: WU Z. Y. & RAVEN P. H. (eds.), *Flora of China*. Vol. 8 (*Brassicaceae* through *Saxifragaceae*): 1-193, Science Press, Beijing and Missouri Botanical Garden Press, St. Louis.
- VOPRAVIL B., 1949: Soupis cévnatých rostlin soběslavského okresu. – ms., 72 pp. [Depon. in: Blatské muzeum v Soběslavi].
- VOZÁROVÁ M. & SUTORÝ K., 2001: Index herbariorum Reipublicae bohemicae et Reipublicae slovacae. – *Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha*, 36(Suppl. 2001/1): 1-95, *Bull. Slov. Bot. Spoloč., Bratislava*, 23 (Suppl. 7): 1-95.
- WESTHOFF V. & van der MAAREL E., 1973: The Braun-Blanquet approach. – In: WHITTAKER R. H. (ed.), *Ordination and classification of communities*, Handbook of vegetation science, 5: 619-726, Dr. W. Junk b.v.-Publishers, The Hague.
- ZÁZVORKA J., 1989: Zárazy (*Orobanche* L. s. l.) v Českém středohoří. – *Severočes. Přír., Litoměřice*, 23: 19-54.

Obrázky jsou v barevné příloze č. 11
Figures are in the color insert No. 11

- Adresy autorů:* Ing. Karel BOUBLÍK
Botanický ústav AV ČR
CZ – 252 43 Průhonice
e-mail: karel.boublik@ibot.cas.cz
- Ing. Vladimír HANS
AOPK ČR Středisko České Budějovice
CZ – 370 01 Nám. Přemysla Otakara II č. 34
České Budějovice
e-mail: vladimir.hans@nature.cz
- Jan HAVRÁNEK
CZ – 407 47 J. Lady 3196
Varnsdorf
email: honza.havranek@gmail.com
- Mgr. Jana JANÁKOVÁ
CZ – 382 32 Nad Cihelnou 599
Velešín
e-mail: janakail@hotmail.com
- Bc. Filip KOLÁŘ
CZ – 370 05 Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Přírodovědecká fakulta
Branišovská 31
České Budějovice
e-mail: filip.kolar@gmail.com
- Petr KOUTECKÝ, Ph.D.
CZ – 370 05 Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Přírodovědecká fakulta
Branišovská 31
České Budějovice
e-mail: kouta@prf.jcu.cz
- Mgr. Magdalena KUBEŠOVÁ
CZ – 128 01 Katedra botaniky PřF UK
Benátská 2
Praha 2
e-mail: kubesovamagdalena@seznam.cz
- Bc. Pavel KÚR
CZ – 370 05 Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Přírodovědecká fakulta
Branišovská 31
České Budějovice
e-mail: pavel.kur@prf.jcu.cz

CZ – 370 51 Ing. Martin LEPŠÍ
Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
Dukelská 1
České Budějovice
e-mail: lepsi@seznam.cz

CZ – 381 01 Petr LEPŠÍ
Správa CHKO Blanský les
Vyšný 59
Český Krumlov
e-mail: plepsi@seznam.cz

CZ – 398 17 Lukáš MAREŠ
Chřešřovice 21
Chřešřovice
e-mail: maryluk@seznam.cz

CZ – 386 02 Radim PAULIČ
Nábřežní 83
Strakonice
e-mail: radim.paulic@seznam.cz

CZ – 39811 Ing. Milan SOUKUP
Heřmaň 105
Protivín

Obrázky k článku V. Chána, R. Pauliče a M. Štěcha na stranách 51 až 58
Figures for the paper of V. Chán, R. Paulič and M. Štěch, pp. 51 – 58

Obr. 1, 2 – Foto *Artemisia scoparia*, 6. 9. 2008. Foto Milan Štěch, Tábor, lom JZ od Klokot (lokality č. 39).
Fig. 1, 2 – *Artemisia scoparia*, 6. 9. 2008. Photo Milan Štěch, Tábor, a quarry SW of the Klokoty church (locality 39).

Obrázky k článku M. Lepší a P. Lepší na stranách 59 až 75
Figures for the paper of M. Lepší and P. Lepší, pp. 59 – 75

Obr. 2 – *Orobanche alsatica*, detail květenství.
Zřícenina hradu Velešín (foto J. Janáková 2008).
Fig. 2 – *Orobanche alsatica*, inflorescence detail. Ruins
of a medieval Castle Velešín (photo by J. Janáková 2008).

Obr. 1 – *Orobanche alsatica*, vápencová stráň nad budovou
gymnázia v Českém Krumlově (foto M. Lepší 2007).
Fig. 1 – *Orobanche alsatica*, calcareous slopes above the
secondary school building in the town of Český Krumlov
(photo by M. Lepší 2007).